ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

аспіранта Абрамова Микити Дмитровича на тему:
«Формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії»,
що подана на здобуття ступеня доктора філософії
зі спеціальності 051 «Економіка»

Дисертаційна робота Абрамова Микити Дмитровича на тему: «Формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії» виконана на кафедрі «Фінанси, облік та психологія» факультету «Управління енергетичними та економічними процесами» Українського державного університету науки і технологій, подана на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка». Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Українського державного університету науки і технологій (протокол № 3 від 01 листопада 2023 року).

1. Ступінь актуальності теми дисертації та її зв'язок з планами наукових робіт університету

Економічні умови, у яких провадять свою діяльність вітчизняні страхові компанії, важко назвати стабільними та сприятливими для ведення бізнесу. Сучасні страхові компанії опинились під впливом численних загроз, пов'язаних із політичними, воєнними, фінансовими обставинами, що мають місце нині в Україні. Бажання вижити у конкурентній боротьбі, не збанкрутувати через втрату клієнтів та знецінення власних фінансових активів по причині девальвації гривні, жага до утримання ринкових позицій, досягнення високого рівня рентабельності та гарантування перспектив свого розвитку, змушують керівників страхових компаній вдатись до використання комплексної діагностики їх економічної безпеки.

На вітчизняні страхові компанії постійно впливає цілий ряд деструктивних факторів зовнішнього середовища правового, економічного, соціального та політичного характеру які породжують низку потенційних і наявних небезпек та загроз, що знижують рівень економічної безпеки та ставлять під сумнів перспективність їхньої подальшої ефективної операційної та фінансово-господарської діяльності. В умовах воєнного стану надзвичайно актуальною є своєчасна, об'єктивна та комплексна діагностика економічної безпеки страхової компанії, яка дозволяє оперативно виявляти загрози і небезпеки та використовувати адекватний інструментарій мінімізації їх впливу, планувати та реалізовувати механізм захисту від небезпек і загроз та, в свою чергу, оптимізувати і систематизувати роботу всієї компанії.

Діагностика економічної безпеки страхової компанії не може розглядатися уособлено від діагностики діяльності та стану компанії в цілому, вона є складовою цілісного комплексу діагностики діяльності за всіма її складовими та

підсистемами, оскільки рівень економічної безпеки є відображенням загального стану та рівня стійкості, ефективності функціонування страхової компанії.

Тому задача формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії є важливою та актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукове дослідження виконано згідно з планами науково-дослідницьких робіт Українського державного університету науки і технологій: «Розвиток комплексної діагностики як сучасного інструменту підвищення рівня економічної безпеки підприємства» (здобувачем досліджено теоретико-методичні та практичні аспекти комплексної діагностики у забезпеченні економічної безпеки страхової компанії), 2024 р. (державний реєстраційний номер – 0124U002031). Під час виконання вказаного дослідження дисертант виступає в якості відповідального виконавця звіту з науково-дослідної роботи.

2. Наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Наукова новизна одержаних результатів. Розроблені у процесі дослідження наукові положення полягають у наступному:

вперше:

- розроблено модель інтегральної оцінки рівня економічної безпеки страхової компанії, що передбачає експертне визначення переліку показників з функціональних складових, які відображають стан господарсько-економічної діяльності страхової компанії, з метою врахування та обчислення кожного з них. Це дозволить забезпечити комплексність, прогнозованість та об'єктивність оцінки економічної безпеки, а інтегрований характер цієї моделі дозволить зменшити можливі ризики та покращити стратегічне управління фінансовою стійкістю, надійністю та конкурентоспроможністю страхової компанії.

удосконалено:

- сутність і зміст понять «економічна безпека страхової компанії» та «діагностика економічної безпеки страхової компанії». При цьому економічну безпеку страхової компанії слід розглядати як стан, за якого вона може забезпечити стійку та ефективну функціональність у виробничих, фінансових та інвестиційних процесах при ризиках, що виникають внаслідок зовнішніх та внутрішніх факторів, забезпечуючи при цьому стійкий дохід, відповідність законодавчим та регуляторним вимогам, а також захист інтересів страховиків, зберігаючи при цьому довіру клієнтів та партнерів. А комплексна діагностика економічної безпеки страхової компанії – це систематичне та всебічне обстеження всіх аспектів її функціонування, і включає в себе аналіз фінансових, економічних, управлінських, інформаційних та інших аспектів діяльності компанії для отримання глибокого розуміння поточного стану компанії, ідентифікації проблем, що загрожують її фінансовому стану, діловій репутації та здатності виконувати свої функції у відповідності до законодавства та міжнародних стандартів, та можливостей, а також розробки стратегій і заходів для забезпечення економічної безпеки. Це дозволяє більш об'єктивно оцінювати

рівень економічної безпеки страхової компанії та сприяє формуванню й ефективній реалізації комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії;

- перелік функціональних складових економічної безпеки страхової компанії, а саме – ринкову, фінансову, кадрову, політико-правову, соціально-психологічну, інформаційно-аналітичну, організаційну, що в порівнянні з традиційним підходом, дозволяє здійснювати комплексну діагностику стану та рівня економічної безпеки за групами показників, враховуючи специфіку та особливості діяльності страхової компанії;

- інструмент, що сприяє ефективному управлінню ризиками, а саме багатофакторну регресійну модель, що на відміну від існуючих, забезпечить можливість вчасно реагувати на вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на економічну безпеку страхової компанії та виявляти можливі зміни рівня економічної безпеки, а саме зміни інтегрального індексу економічної безпеки страхової компанії в майбутньому.

набули подальшого розвитку:

- сучасні концепції діагностики страхової компанії, які допомагають систематизувати та розглядати процеси управління та забезпечення економічної безпеки страхових компаній з різних точок зору, що враховує специфіку кожної з них і дозволяє науковцям та практикам вибирати підходи, які найкраще відповідають конкретним вимогам та умовам їхньої діяльності;

- система комплексної діагностики економічної безпеки, що на відміну від існуючих буде вирішувати на постійній основі весь комплекс завдань, пов'язаних з охороною бізнесу та захистом інтересів страхової компанії;

- інтерпретація особливостей стану та тенденцій розвитку страхової галузі країни, аналіз стану та рівня економічної безпеки страхової компанії, що повною мірою враховує її фінансово-економічні особливості та спеціалізацію;

- методичні підходи до відбору та застосування показників комплексної діагностики економічної безпеки, що дають можливість визначення рівня економічної безпеки як для прийняття оперативних рішень в умовах нестабільності ринку та економічних загроз, так і для внесення своєчасних змін в стратегію забезпечення економічної безпеки страхової компанії.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблена модель інтегральної оцінки рівня економічної безпеки страхової компанії, яка, як аналітичний інструмент, відіграє ключову роль у процесі управління ризиками та фінансовими стратегіями, дозволить страховій компанії адаптуватися до непередбачуваних змін на ринку та в економічному середовищі, забезпечуючи ефективне функціонування навіть в умовах високого рівня нестабільності.

Результати дисертаційної роботи знайшли практичне впровадження в діяльності ПрАТ «СГ «ТАС» та визначаються його орієнтацією на вирішення актуальної проблеми, а саме проведення комплексної діагностики для забезпечення економічної безпеки страхової компанії, яка має велике значення, особливо в умовах воєнного стану (довідка № 158/2 від 14.05.2024 р.).

Основні результати дисертаційної роботи впроваджено у навчальний процес Українського державного університету науки і технологій при викладанні навчальних дисциплін: «Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки», «Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки», «Страхування та страхові послуги», «Страховий менеджмент» (довідка № Н 3/2 2 від 22.04.2024 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є одноосібно виконаною працею. Усі наукові результати, викладені у дисертації, отримані автором самостійно. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті положення та ідеї, які є результатом особистих досліджень здобувача.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана діловою українською мовою з дотриманням стилю викладення результатів проведених досліджень відповідно до встановлених вимог. Стиль викладання наукових положень і висновків забезпечує доступність сприйняття та осмислення матеріалів дослідження.

3. Наукові публікації, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації

Результати дисертаційного дослідження викладено автором у 7 наукових працях, загальним обсягом 7,04 ум.-друк. арк., з них особисто автору належать 5,72 друк. арк. (6 написаних особисто автором), серед яких 4 наукові статті у фахових наукових виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних (обсягом 6,38 ум.-друк. арк.); тези доповідей на 2 міжнародних наукових конференціях і 1 на всеукраїнській науковій конференції, а саме:

Праці, в яких опубліковані наукові результати дисертації:

1. Абрамов М. Д. Роль комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхових компаній під час воєнного стану в Україні. Ефективна економіка. 2024. – № 2. – URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3141
DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.86

2. Абрамов М. Д. Використання моделі інтегральної оцінки економічної безпеки для визначення готовності страхової компаній до комплексної діагностики. Ефективна економіка. 2024. – № 4. – URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3562/3597
DOI: https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.81

3. Абрамов М. Д. Інтегральна оцінка рівня економічної безпеки страхових компаній в сучасних умовах воєнного стану в країні. Інвестиції: практика та досвід. 2024. – № 7. – URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3432/3468
DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.7.178

4. Добрик Л. О., Абрамов М. Д., Рябінін І. В. Воєнний вплив на страховий ринок України: аналіз перешкод та реструктуризація фінансового ландшафту. Review of transport economics and management». Дніпро : Український державний

університет науки і технологій (Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка Всеволода Лазаряна), 2023. Випуск10 (26). 340 с. С. 218-229. DOI: https://doi.org/10.15802/rtem2023/292851

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Абрамов М.Д. Стратегії менеджменту страхової компанії для забезпечення економічної безпеки. Стратегічні орієнтири освіти та реабілітації в умовах воєнного стану та повоєнного часу: проблеми, рішення, перспективи : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 26-27 жовтня 2023 р.). За заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2023. 764 с. С. 616-618.

6. Абрамов М.Д. Економічна безпека страхової компанії в умовах воєнного стану. «Наука і сталий розвиток транспорту 2023». Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів і молодих учених. Дніпро, УДУНТ, 2023. 173 с. С. 32-33.

7. Абрамов М.Д. Стан і перспективи розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 4-5 березня 2024 р. Дніпро : ДДАЕУ, 2024. 258 с. С. 151-153

Апробація результатів дисертації. Основні положення і отримані результати досліджень пройшли апробацію на 2 міжнародних науково-практичних конференціях: «Стратегічні орієнтири освіти та реабілітації в умовах воєнного стану та повоєнного часу: проблеми, рішення, перспективи» (м. Запоріжжя, 2023 р.); «Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці» (м. Дніпро, 2024 р.).

4. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Під час виконання дисертації аспірант Абрамов М. Д. дотримувався принципів академічної доброчесності, що підтверджено сервісом перевірки робіт на виявлення схожості текстів Unicheck. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

ВИСНОВОК:

Ознайомившись з дисертаційною роботою Абрамова Микити Дмитровича на тему: «Формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії» зі спеціальності 051 «Економіка» та науковими публікаціями, в яких висвітлено основні наукові результати, а також враховуючи результати апробації дисертаційної роботи, вважаємо, що:

1. Дисертаційна робота «Формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії» за актуальністю, ступенем

новизни, обґрунтованістю та практичною придатністю здобутих результатів є закінченим фундаментальним дослідженням, яке відповідає ОНП «Економіка».

2. Дисертаційна робота «Формування комплексної діагностики в забезпеченні економічної безпеки страхової компанії» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, і рекомендується до разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Голова засідання, завідувач кафедри
«Фінанси, облік та психологія»,
д.е.н., професор — Володимир БОБИЛЬ

Науковий керівник, доцент кафедри
«Фінанси, облік та психологія»,
к.е.н., доцент — Лілія ДОБРИК

Секретар, доцент кафедри
«Фінанси, облік та психологія»
к.е.н., доцент — Олена ПІКУЛІНА